

Politisk usikkerhed rammer også borgernes økonomi

Børsen den 19 september 2024

En af sensommerens store nyheder er, at statsministeren ønsker at genforhandle velfærdsaftalen fra 2006 og i særlig grad at afskaffe den automatiske forhøjelse af pensionsalderen, i takt med at danskerne bliver ældre.

Velfærdsaftalen har sammen med budgetloven stået som de vigtigste garantier for, at de offentlige finanser holdes økonomisk bæredygtige på langt sigt. En svækkelse af aftalen truer dermed vores og vores børns fremtidige økonomi, men de fleste kommentatorer overser, at den politiske usikkerhed også skaber økonomiske bølger lige nu.

Som Cepos seniorøkonom Jørgen Sloth understregede forleden, viser nye beregninger fra Finansministeriet, at en fastfrysning af pensionsalderen på 70 på sigt vil koste de offentlige finanser 85 mia. om året.

Det kræver enten, at skatterne stiger endnu mere end nu - og det er et åbent spørgsmål, om det overhovedet kan generere større indtægter - eller at der skæres andre steder i den offentlige sektor for at omfordele til en gruppe yngre pensionister, medmindre politikerne beslutter at gældsætte den næste generation.

Usikkerhed koster borgerne Det, der overses i debatten for tiden, er dog, at usikkerheden og den uafklarede politiske situation i virkeligheden også koster borgerne økonomiske muligheder nu og her.

Fænomenet er velbeskrevet og kendes ikke mindst fra Scott Baker, Nick Bloom og Steven Davis' forskning i såkaldt "policy uncertainty".

De amerikanske topforskere peger på, at jo mere usikkerhed der er om økonomisk politik i den umiddelbare fremtid - skatter, offentlige indkøb, markedsregulering etc. - jo mere vil private virksomheder udskyde investeringer, sænke deres investeringsaktivitet og investere i mere kortsigtede og dermed også mindre innovative projekter.

Det samme gælder almindelige borgere, ikke mindst når der er usikkerhed om deres egne fremtidige pensionsmuligheder og skatteforhold.

Først og fremmest vil usikkerhed om økonomisk politik, der direkte påvirker befolkningen, give dem et kraftigt incitament til at spare mere op til uforudsete problemer, men på en måde, der tillader dem relativt hurtigt at få midler frigivet. Med andre ord vil mange borgere sandsynligvis investere på en kortere tidshorisont og dermed i mindre innovation. For det andet vil de grupper, der favoriseres politisk og således kan se frem til en lavere pensionsalder, få mindre incitament til at spare op.

Hvor de måske havde planlagt at gå på pension som 68-årige med en privat pension eller opsparing, vil de nu kunne gøre det for offentlige midler. Der lurder dermed en mulig svækkelse af de fremtidige pensionsinvesteringer, der kan slå igennem meget snart.

Overordnet er der således ikke blot grund til kritik, fordi statsministeren skaber usikkerhed om de fremtidige offentlige finanser. Usikkerheden rammer også almindelige borgere her og nu og i særligt negativ grad dem, der vælger at blive på arbejdsmarkedet.

Christian Bjørnskov